

Iedereen zoekt een plekje in het park

Al een paar zomers zit het Noorderplantsoen bij mooi weer stevast stampvol. Stadspark, Sterrebos, Pioenpark: berg je maar. Parkbezoek wordt steeds populairder.

LISA ROSING

Een willekeurige zonnige zomeravond in het Noorderplantsoen. Het park barst welhaast uit zijn voegen. Het gras ligt bezaaid met studenten rond dampende barbecues, gezinnen hebben zich genesteld vlak bij het draadcircus en rondom de vijver liggen zonzanbidders zij aan zij in bikini en zwembroek. Onderzoek naar het parkbezoek doet de gemeente Groningen niet, maar Leo Dijkstra, landschapsarchitect en -historicus bij de gemeente, schat dat het toegenomen bezoek een trend is van de laatste tien, vijftien jaar.

Stadshistoricus Beno Hofman kan dat beamen. „Ik woon al bijna veertig jaar in de buurt van het Noorderplantsoen en de laatste jaren is het geleidelijk veel en veel drukker geworden. Voorheen gebeurde dat niet op deze manier en al helemaal niet op deze schaal. Ik vind het lastig in te schatten sinds wanneer de drukte precies toeneemt, maar in 2001 schreef ik een boekje over de historie van het park en daarin maakte ik in ieder geval nog geen melding van drukte.”

De populariteit van het Noorderplantsoen staat niet op zichzelf. Ook in andere steden als Amsterdam, Berlijn en New York is parkbezoek populair. In Amsterdam voert de gemeente elke vijf jaar het Grote Groenonderzoek uit. In 2008 constateerden de onderzoekers een explosie van het parkbezoek. In 2013 bleek het bezoek weer te zijn gestegen.

Volgens Jos Gadet, hoofplanoloog bij de gemeente Amsterdam, zijn er drie sociologische ontwikkelingen die leiden tot de toegenomen populariteit van parken. „In Amsterdam heeft zich, net als in andere grote steden, de afgelopen jaren een kennis-economie ontwikkeld. We verdienen ons geld met het ontwikkelen van ideeën en creativiteit en daarvoor heb je andere mensen nodig. Mensen zoeken elkaar steeds meer op. Niet alleen in parken, maar ook in restaurants, in koffietentjes en op festivals. In sociologische termen worden dit ook wel *third places* genoemd, een soort ontmoetingsplaatsen buitenshuis en buiten het werk om.”

Een andere oorzaak is de digitalisering. Gadet: „Door smartphones en whatsapp is iedereen met elkaar verbonden. Je laat je vrienden binnen een paar seconden weten waar je bent. Zo wordt het steeds gemakkelijker om elkaar op te zoeken. Een derde ontwikkeling die een rol speelt, is het drukke leven van mo-

derne gezinnen. Iedereen heeft een volle agenda, dus voor een gezamenlijk uitje kiezen ze nu eerder voor een park in de buurt dan een natuurgebied buiten de stad.”

Deze ontwikkelingen zijn ook toe te passen op Groningen. Gadet: „Groningen is kleiner dan Amsterdam en er kunnen ook andere factoren een rol spelen. Maar de sociale ontwikkelingen die in Amsterdam spelen, spelen ook in Groningen. En Groningen heeft als universiteitsstad ook een kennis-economie.”

Uit het onderzoek van Gadet blijkt verder dat de diversiteit aan uitgevoerde activiteiten in parken groeit. Dat zie je ook in het Noorderplantsoen. Hofman: „In 1994 werd het Noorderplantsoen afgesloten voor autoverkeer. Dit leidde tot een toename in de populariteit van het park en ook van het festival Noorderzon. Je ziet verder dat het aantal sporters gestaag is toegenomen, ook in andere parken in de stad.” Hardlopers weten het park in groten getale te vinden, net als onder anderen voetballers, koorddansers en tai chi-beoefenaars.

Het is tegenwoordig dan ook bijna niet meer voor te stellen dat je het gras van het Noorderplantsoen vroeger niet mocht betreden. Hofman: „Mijn vader is in de buurt opgegroeid en hij vertelde dat agenten er tijdens hun ronde door de buurt op letten dat er geen mensen overheen liepen.”

Dat is niet meer van deze tijd. Het park is er om gebruikt te worden, zegt Leo Dijkstra van de gemeente Groningen. „Maar je kunt je wel afvragen of de maximale capaciteit is

bereikt. Er zijn grenzen aan wat een park kan hebben, vooral wat betreft een festival als Noorderzon.”

De verwachting is dat het parkbezoek de komende jaren alleen maar zal stijgen. Wellicht lost de drukte in het Noorderplantsoen dan vanzelf op: in Amsterdam is al jaren sprake van een zogenaamde 'overloopt-functie'. Het Vondelpark is vol, dus zoeken mensen hun heil in andere parken.

Groningers weten nu al natuur- en recreatiegebied Kardinge goed te vinden. Dijkstra: „Dat zou zelfs wel eens het meest drukbezochte groengebied van Groningen kunnen zijn, waar een heel andere doelgroep op afkomt dan bij het Noorderplantsoen.”

En misschien ligt hier ook een kans voor het enigszins in vergetelheid geraakte Sterrebos, dat door de aanpak van de Zuidelijke Ringweg straks beter aansluit bij de stad. Of kan het Stadspark zich alvast opmaken voor een toestroom aan bezoekers?

Rik Willems (35):

„Ik zit in het Noorderplantsoen, omdat ik zelf geen tuin heb. Als ik toch buiten wil zitten, loop ik altijd hierheen, dat is beter dan in je eentje binnen zitten. Ik woon vlakbij, dus het is makkelijker om hierheen te lopen dan om de fiets te pakken en helemaal naar het Hoornse Meer af te reizen. En ik vind de omgeving mooi.”

David Pereira da Cunha Guimaeraes (20):

„Ik ga liever hiernaartoe dan naar andere parken in de stad, omdat je weet dat hier wel mensen zitten. Het is hier altijd gezellig. Dat is geen kuddedgedrag, denk ik. Ik ga ook weleens naar het Stadspark, maar dan ga ik voor de rust. Hier ga ik naartoe voor de gezelligheid en het sociale contact. Je maakt altijd wel een praatje met iemand die je niet kent.”

Wybren Hoekstra: (37):

„Het Noorderplantsoen is de ideale plek om lekker naar mensen te kijken. Het is hier altijd lekker druk. En het is super centraal, waardoor het eigenlijk voor iedereen dichtbij is. Dat is met de rest van de strandjes en parken in de stad wel anders. En het is herkenbaar. Je hoeft alleen maar te zeggen dat je bij het rode klimrek zit en je vrienden weten precies waar dat is.”

Geleidelijk is het plantsoen veel en veel drukker geworden

Bijna niet voor te stellen dat je het gras vroeger niet mocht betreden

Drukke en gezelligheid in het Noorderplantsoen. Steeds meer mensen weten het park te vinden. FOTO ARCHIEF DUNCAN WIJTING